

جنون از منظر حقوق کیفری و روانشناسی جنایی

(بررسی پرونده‌های مرتبط با جنون در سازمان پزشکی قانونی شهر کرمان در سالهای ۹۲-۱۳۹۰)

محمد رضا صفاری

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، کارشناس روان‌شناسی عمومی، عضو انجمن ایرانی جرم‌شناسی، کرمان، ایران

دکتر محمود روح‌الامینی

عضو هیئت علمی دانشکده حقوق و الهیات دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

دکتر عباس آمیان

پزشک قانونی، مدیرکل سازمان پزشکی قانونی استان کرمان، کرمان، ایران

چکیده

جنون به عنوان یکی از عوامل مسئولیت کیفری مرتکب را از تحمل کیفر عمل ارتكابی خویش رهایی می بخشد. با این حال و با توجه به نقش مهم مفهوم جنون در مبحث مسئولیت کیفری هیچ یک از قوانین و تعاریف ارائه شده توسط حقوقدانان ابعاد و زوایای این موضوع را به درستی تبیین ننموده است. این ابهام موجب گردیده تا جنون به عنوان دست آویزی در اختیار متهمان برای فرار از بار مسئولیت قرار گیرد. همین امر نیاز به پژوهش در این زمینه جهت روشن سازی این مفهوم را بیش از پیش نمایان می سازد. در این پژوهش ضمن بررسی پرونده های سازمان پزشکی قانونی شهر کرمان که مابین سال های ۹۲-۱۳۹۰ به این سازمان ارجاع شده و ذیل عنوان جنون طبقه بندی شده بودند به بررسی مفهوم حقوقی - روان شناختی این مفهوم پرداخته شده است. در همین راستا پس از استخراج داده های مورد نیاز با استفاده از نرم افزار SPSS نتایج مورد نظر مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند.

نتایج پژوهش پیش رو حاکی از آن بود که اگرچه تشابهاتی میان برخی از اختلالات روانی و مفهوم مصطلح جنون در دانش حقوق وجود دارد اما با این حال نمی توان به طور مطلق هیچ یک از اختلالات روانی را منطبق بر مفهوم جنون دانست و در تمامی موارد بایستی بر مبنای نظر کارشناسی روان شناس و روان پزشک تصمیمات مقتضی اتخاذ گردد.

واژگان کلیدی: مسئولیت کیفری، عوامل رافع مسئولیت کیفری، مسلوب الاراده، جنون، اختلالات روانی